

Sygnatura akt XVIII C 1612/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 9 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XVIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSO Agnieszka Śliwa

Protokolant:p.o. stażysty Edyta Budzińska

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2017 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa A. R.

przeciwko (...) Bankowi Spółdzielczemu z siedzibą w P.

o zapłatę

1. Powództwo oddala.
2. Nie obciąża powódki kosztami procesu.
3. Przyznaje ze środków Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu na rzecz adwokata W. G. kwotę 8.856 zł (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć złotych) brutto tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu.

SSO Agnieszka Śliwa

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym na rozprawie w sprawie XII C 1320/15 ustnie do protokołu w dniu 8 października 2015 r., który został sprecyzowany i którego braki formalne uzupełniono pismem z dnia 30 sierpnia 2016 r. oraz z dnia 20 września 2016 r., powódka A. R. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Banku Spółdzielczego z siedzibą w P. na swoją rzecz kwoty 1.000.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę związaną z naruszeniem jej dóbr osobistych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia następującego po dniu otrzymania pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu powiększonych o należny podatek od towarów i usług.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powódka zawarła z pozwanym szereg umów pożyczki i o kredyt, które zostały spłacone. Pozwany wyraził zgodę na wykreślenie hipotek, a nadto pisemnie przyznał, że powódka nie jest dłużniczką pozwanego z jakiegokolwiek tytułu. Mimo to pozwany wszczął postępowania egzekucyjne. W wyniku przeprowadzenia postępowania egzekucyjnego, którego przedmiotem była nieruchomości stanowiąca mieszkanie powódki doszło do naruszenia jej dóbr osobistych w postaci zdrowia oraz nietykalności mieszkania. W toku postępowania egzekucyjnego przedmiotowa nieruchomości została nabyta przez G. i M. Ł. i od tego czasu powódka cierpi na depresję. Stan zdrowia psychicznego powódki przekłada się na jej zdrowie fizyczne, które od czasu postępowania egzekucyjnego uległo znacznemu pogorszeniu. W ocenie powódki, postępowanie egzekucyjne było prowadzone przez pozwanego bezzasadnie, a powódka nie dała powodu do jego wszczęcia.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany wskazał, że postępowanie egzekucyjne było prowadzone prawidłowo, w oparciu o tytułu wykonawczy, na żadnym etapie postępowania powódka nie przedstawiła dowodu spłaty kredytu. Pozwany zaprzeczył, aby złożył oświadczenie, że powódka nie pozostaje dłużnikiem pozwanego z jakiegokolwiek tytułu. Tym samym twierdzenie, że powódka została bezprawnie pozbawiona własności jest nieuzasadnione. Nadto pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia.

Pełnomocnik powódki wniósł o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu, powiększonej o podatek VAT, oświadczając, że koszty te nie zostały opłacone nawet w części.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka A. R., nosząca wówczas nazwisko C. wraz z mężem K. C. (1) zawarła z Bankiem Spółdzielczym w Ł. w dniu 8 lutego 2001 roku umowę nr (...) o kredyt gotówkowy w kwocie 45.000 zł na okres od dnia 12 lutego 2001 r. do 31 marca 2011 r. z przeznaczeniem na zakup środków do produkcji rolnej. Z uwagi na brak spłat, umowa została wypowiedziana. W związku z brakiem spłaty przedmiotowego kredytu Bank Spółdzielczy w Ł. wystawił w dniu 30 kwietnia 2002 roku bankowy tytuł egzekucyjny o nr (...) na kwotę 58.876,21 zł (w tym 45.000 zł należności głównej, 13.856,21 zł odsetek umownych za okres od 8 lutego 2001 r. do 29 kwietnia 2002 r. i 20 zł kosztów) wraz z odsetkami w wysokości 40% w stosunku rocznym od kwoty należności głównej od dnia 30 kwietnia 2002 r. Postanowieniem z dnia 27 maja 2002 r. Sąd Rejonowy w Gnieźnie nadał na niego klauzulę wykonalności p-ko powódce i jej byłemu mężowi K. C. (1) do kwoty 135.000 zł.

Bezsporne, nadto dowód: umowa o kredyt gotówkowy nr (...) - (...) - 2 - k.197-200, bankowy tytuł egzekucyjny – k. 201, postanowienie z dnia 27 maja 2002 r. – k. 201, akt małżeństwa – k. 22, zeznania powódki – k. 266-267 w zw. z k. 267verte

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego w 2003 roku wszczęto przeciwko dłużnikom prowadzoną pod sygnaturą akt I KM 1155/03 egzekucję z nieruchomości położonej w B., dla której Sąd Rejonowy w Gnieźnie prowadził księgę wieczystą nr KW (...).

Bezsporne, nadto dowód: wezwanie do zapłaty, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, wnioski o wpis wzmianki, obwieszczenie, protokół licytacji – k. 202-204, 254-258

Nadto w dniu 19 grudnia 2001 r. powódka A. R., nosząca wówczas nazwisko C. wraz z mężem K. C. (1) zawarła z Bankiem Spółdzielczym w Ł. umowę nr (...) o kredyt gotówkowy w kwocie 4.880 zł na okres od dnia 19 grudnia 2001 r. do 18 grudnia 2002 r. również z przeznaczeniem na zakup środków do produkcji rolnej. Z uwagi na brak spłaty tego zobowiązania Bank wystawił również co do niego bankowy tytuł egzekucyjny, któremu Sąd Rejonowy w Gnieźnie nadał klauzulę wykonalności.

Bezsporne, nadto dowód: umowa o kredyt gotówkowy nr (...) - (...) - 10 - k. 23-26, dokumenty w aktach XII C 1320/15, akt małżeństwa – k. 22, zeznania powódki – k. 266-267 w zw. z k. 267verte

W dniu 21 października 2005 roku pod sygnaturą akt I Co 1621/03 (sprostowaną zgodnie z postanowieniem z dnia 28 czerwca 2006 r.) w sprawie egzekucyjnej (...) Banku Spółdzielczego w Ł. o świadczenie pieniężne prowadzonej przez Komornika Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Gnieźnie w sprawach I KM 1155/03 i 20/04, Sąd Rejonowy w Gnieźnie, po uprzednim udzieleniu przybicia postanowieniem z dnia 9 września 2005 r., przysądził własność nieruchomości o powierzchni 10,3500 ha położonej w P. – B. zapisanej w księdze wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Gnieźnie nr (...) na rzecz M. Ł. i G. Ł. na prawach wspólności ustawowej za cenę 128.000 zł. Powódka wraz z ówczesnym mężem złożyli zażalenie na powyższe postanowienie. W dniu 20 stycznia 2006 roku zostało ono oddalone.

W dniu 9 listopada 2006 r. Komornik Sądowy wobec zakończenia postępowania egzekucyjnego orzekł o kosztach tego postępowania.

Dowód: postanowienie z dnia 9.09.2005 r. – k. 259, postanowienie z dnia 21.10.2015 r. – k. 260, postanowienie z dnia 28 czerwca 2006 r. – k. 263, postanowienie z dnia 20 stycznia 2006 r., sygn. akt II Cz 3149/05 – k. 261, postanowienie z dnia 9.11.2006 r. – k. 206

Oświadczeniem z dnia 15 lutego 2002 r. udzielonym A. C., Bank Spółdzielczy w Ł. wyraził zgodę na wykreślenie z księgi wieczystej nr KW (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Gnieźnie hipoteki wpisanej pod pozycją 3 w kwocie 22.880 zł oraz hipoteki wpisanej pod pozycją 4 w kwocie 35.000 zł, które zabezpieczały kredyty udzielone przez ten Bank, a to wobec ich spłaty. Były to kredyty udzielone powódce na kwoty 22.880 zł i 35.000 zł, na podstawie innych umów niż z dnia 8 lutego 2001 r. i z dnia 19 grudnia 2001 r.

Bezsporne, nadto dowód: oświadczenie z dnia 15.02.2002 r. – k. 19-20, zeznania powódki – k. 266-267 w zw. z k. 267verte

Powódka nadal mieszka na nieruchomości o nr KW (...) (poprzednio nr KW (...) Sądu Rejonowego w Gnieźnie), gdyż zamieszkuje tam jej matka L. R., której przysługuje służebność mieszkania. Dochodzi do konfliktów między powódką a (...). Powódka uważa, że M. Ł. narusza jej mir domowy i że wpływa to na jej zdrowie. Konflikt z M. Ł. i G. Ł. odnośnie nieruchomości ma miejsce od momentu jej nabycia przez nich, tj. od 2005 r.

Powódka od około dziesięciu lat jest nerwowa, płaczliwa, pogorszeniu uległy jej relacje z osobami bliskimi.

W czerwcu 2016 r. powódka zachorowała na nowotwór.

Powódka leczy się jedynie u lekarza onkologa. Nie korzysta z pomocy psychologa czy psychiatry, gdyż uważa, że nie ma takiej potrzeby. Nie zdiagnozowano u niej depresji.

Bezsporne, nadto dowód: zeznania świadka K. C. (2) – k. 228-229, zeznania świadka T. C. – k. 229, zeznania powódki – k. 266-267 w zw. z k. 267verte

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych powyżej dowodów w postaci dokumentów, zeznań powódki oraz zeznań świadków K. C. (2) i T. C..

Sąd uznał, że zeznania powódki są wiarygodne tylko w niewielkim zakresie tj. w części zgodnej z ustalonym przez Sąd stanem faktycznym sprawy. Za niewiarygodne Sąd uznał zeznania powódki, że podpisując umowę z dnia 8 lutego 2001 r. działała pod wpływem błędu - okoliczności tej powódka w żaden sposób nie wykazała, ani nie powołała dowodów na tę okoliczność. Znamiennym jest, że w sprawie XII C 1320/15 powódka podawała, że to nie ona zawarła tę umowę, a siostra jej byłego męża, nosząca wówczas takie samo imię i nazwisko jak powódka. W niniejszej natomiast sprawie powódka przyznała już, że podpisała i umowę z dnia 19 grudnia 2001 r. i z dnia 8 lutego 2001 r., ale podniosła, że działała pod wpływem błędu. Powyższe rozbieżności w stanowisku powódki świadczą o jej niewiarygodności w kwestii błędu. Na żadnym etapie postępowania powódka nie przedstawiła dowodu spłaty całego kredytu przed postępowaniem egzekucyjnym, czy choćby w części przez nią wskazywanej. Powódka wskazała, że spłaciła kwotę 30.000 zł, jednak sama przyznała, że spłata ta dotyczyła innego kredytu niż z dnia 8 lutego 2001 r., tj. kredytu zaciągniętego wcześniej, na kwotę 35.000 zł. Gołosłowne były też jej twierdzenia co do tego, że w 2009 r. pozwany Bank miał jej oświadczać na piśmie, że z umowy z dnia 8 lutego 2001 r., nie będzie dochodził od powódki żadnych roszczeń. Powódka nie złożyła takiego pisma do akt sprawy, a strona pozwana zaprzeczyła jego istnieniu. Nadto wg powódki pismo miało być sporządzone w 2009 r., a więc już po zakończeniu postępowania egzekucyjnego i zaspokojeniu w nim roszczeń pozwanego. Twierdzenia powódki, iż została bezprawnie pozbawiona nieruchomości jest bezzasadne i nie poparte żadnymi dowodami. Również gołosłowne były twierdzenia powódki, że to na skutek działań pozwanego i wywołanych tym zmartwień zachorowała na nowotwór – powódka nie wykazała tu związku przyczynowego, nie powołała dowodów na tę okoliczność wymagającą wiadomości specjalnych.

Sąd uznał za wiarygodne w części zeznania świadków K. C. (2) oraz T. C. (dzieci powódki), tj. co do odczuć powódki w związku z postępowaniem egzekucyjnym skierowanym do jej nieruchomości i jej zachowania z tym związanego, przeżywanego stresu, a także od kiedy sytuacja taka miała miejsce. Zeznania świadków w tym zakresie nie tylko są zgodne z zeznaniami powódki, lecz nadto są logiczne i znajdują oparcie w doświadczeniu życiowym. Sąd odmówił im natomiast mocy dowodowej i wiarygodności co do oceny prawidłowości postępowania egzekucyjnego i jego przebiegu, gdyż świadkowie nie posiadali w tym zakresie własnej wiedzy, czerpią ją jedynie od powódki, a w chwili trwania postępowania egzekucyjnego mieli kilkanaście lat i nie byli zorientowani w sprawie.

Dokumenty stanowiące podstawę ustaleń faktycznych Sąd uznał za wiarygodne. Wymaga podkreślenia, że strony nie kwestionowały autentyczności i treści wskazanych powyżej dokumentów, a także Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu. Oceny tej nie zmieniał fakt, że część dokumentów została przedstawiona Sądowi jedynie w postaci kserokopii. Strony bowiem nie kwestionowały zgodności przedłożonych kserokopii z oryginałami dokumentów, wskutek czego Sąd uznał kserokopie za wiarygodne dowody, na istnienie i treść dokumentów jakie odwzorowywały. Podkreślić przy tym należy, że zgodnie z art. 244§1 k.p.c. dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Z kolei w świetle art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Sąd nie uczynił podstawą ustaleń faktycznych pozostałych dokumentów złożonych przez powódkę i zawnioskowanych jako dowód w niniejszej sprawie, gdyż nie miały one żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Również jako nie mające znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, Sąd oddalił wnioski o dowód z zeznań świadków R. S., C. B. (1), A. Ł., L. R., M. Ł. i G. Ł., A. K., P. B. i o opinię biegłego psychologa. Świadek R. S., jak wynika z zeznań powódki, ma z powódką kontakt od 2004 r. a zatem nie miał własnych informacji odnośnie zawarcia spornych umów i ich wykonania, a wiedzę tę czerpał od powódki. Okoliczności, na jakie powódka powołała świadka A. Ł. – jak wyjaśniła to Wójt Gminy Ł., który miałby zeznawać, że powódka była myloną z siostrą męża A. C. przez USC i urzędem meldunkowym – nie miały żadnego znaczenia, tym bardziej że powódka przyznała, że zawarła i podpisała sporne umowy. L. R. (matka powódki), M. Ł. i G. Ł. – mieliby zeznać odnośnie postępowania M. i G. Ł., co nie ma znaczenia dla sprawy. C. B. (2) (policjant), A. K. i P. B. (komornicy) wg powódki mieliby zeznawać odnośnie postępowania egzekucyjnego, jednak okoliczności istotne do sprawy go dotyczące wynikają już z niekwestionowanych dokumentów. W końcu zaznaczyć trzeba, że wobec omówionych w dalszej części podstaw oddalenia powództwa, przeprowadzenie dowodu z zeznań tych świadków, jak i dowodu z opinii biegłego psychologa było bezprzedmiotowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Dochodzone przez powódkę roszczenie znajduje podstawę prawną w przepisach art. 23 i 24§ 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c.

Zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Jednocześnie art. 24 § 1 k.c. stanowi, że ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Kwestie tę reguluje art. 448 k.c. Na żądającym ochrony ciąży jedynie dowód, że dobro osobiste zostało zagrożone lub naruszone, natomiast wyłączenie odpowiedzialności działającego może polegać na wykazaniu, że działanie jego nie było bezprawne. Działanie nie jest bezprawne, chociażby zagrażało dobru osobistemu lub nawet je naruszało, przede wszystkim wówczas, gdy jest oparte na obowiązującym przepisie prawa albo stanowi wykonywanie prawa podmiotowego, albo oparte jest na zgodzie danej osoby (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 stycznia 2013 r., sygn. akt V ACa 555/12). Z powyższego wynika, że na powódce spoczywał z mocy art. 6 k.c. ciężar udowodnienia, że swym działaniem pozwany naruszył jego dobra

osobiste i jakie dobra zostały naruszone, jak i udowodnienia krzywdy wskutek takiego naruszenia. Z przepisów tych wynika natomiast domniemanie działania naruszającego dobro osobiste w sposób bezprawny. Pozwany w sytuacji stwierdzenia naruszenia dobra osobistego miałby więc obowiązek wykazania, że nie działał jednak w sposób bezprawny. Jednocześnie przy ocenie, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, decydujące znaczenie ma nie tyle subiektywne odczucie osoby żądającej ochrony prawnej, ile to, jaką reakcję wywołuje w społeczeństwie to naruszenie. Podkreślić trzeba, że przy ocenie, czy doszło do naruszenia dobra osobistego należy brać pod uwagę całokształt okoliczności.

Powódka nie wykazała, aby doszło do naruszenia jego dóbr osobistych poprzez działania pozwanego Banku. W szczególności nie wykazała, aby pozwany swoimi działaniami naruszył jej dobro osobiste, jakim jest zdrowie. Powódka nie wykazała też naruszenia przez pozwanego innych dóbr osobistych, w tym nietykalności mieszkania. W szczególności powódka nie powołała żadnych miarodajnych dowodów w celu wykazania, że to na skutek działań pozwanego zachorowała na chorobę nowotworową (okoliczność ta wymagała wiedzy specjalnej, a zatem dowodem takim mogła być opinia biegłego). Z kolei naruszenie miru dowodnego i związane z tym cierpienia psychiczne powódka wiązała z działaniami obecnych (...), za których postępowanie pozwany nie ponosi odpowiedzialności.

Niezależnie od tego okoliczności sprawy pozwalają na stwierdzenie, że pozwany nie działał w sposób bezprawny, a tym samym wyłączona jest odpowiedzialność pozwanego w związku z ewentualnym naruszeniem dóbr osobistych. Bezprawność pojmuje się w prawie cywilnym szeroko jako niezgodność zachowania się sprawcy z porządkiem prawnym. Zakresem bezprawności nie są więc objęte tylko naruszenia zawartych w przepisach - różnych zresztą gałęzi prawa - zakazów czy nakazów, adresowanych do ogółu lub określonych podmiotów, ale ponadto naruszenia zasad współżycia społecznego.

Pozwany wszczął i prowadził komornicze postępowania egzekucyjne w związku z egzekucją należności z tytułu umowy pożyczki z dnia 8 lutego 2001 r. i z dnia 19 grudnia 2001 r. w oparciu o obowiązujące wówczas tytuły wykonawcze – bankowe tytuły egzekucyjne zaopatrzone przez Sąd klauzulą wykonalności (art. 777§1 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 96§1 i 97§1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe w brzmieniu obowiązującym do dnia 27 listopada 2015 r.), których prawidłowości powódka nie podważyła, w szczególności nie zostały pozbawione wykonalności (co było bezsporne). Powódka nie wykazała, aby w toku tych postępowań pozwany dopuścił się jakichkolwiek naruszeń prawa czy działań naruszających zasady współżycia społecznego. W dniu 21 października 2005 roku pod sygnaturą akt I Co 1621/03 (sprostowaną zgodnie z postanowieniem z dnia 28 czerwca 2006 r.) w sprawie egzekucyjnej (...) Banku Spółdzielczego w Ł. o świadczenie pieniężne prowadzonej przez Komornika Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Gnieźnie w sprawach I KM 1155/03 i 20/04, Sąd Rejonowy w Gnieźnie, po uprzednim udzielaniu przybicia postanowieniem z dnia 9 września 2005 r., przysądził własność nieruchomości o powierzchni 10,3500 ha położonej w P. – B. zapisanej w księdze wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Gnieźnie nr (...) na rzecz M. Ł. i G. Ł. na prawach wspólności ustawowej za cenę 128.000 zł. Powódka co prawda wraz z ówczesnym mężem złożyła zażalenie na powyższe postanowienie, jednak w dniu 20 stycznia 2006 roku zostało ono oddalone.

Również w toku niniejszego postępowania powódka nie wykazała, aby nie była zobowiązana do zapłaty na rzecz powoda z ww. umów i tytułów. Powódka przyznała, że była stroną tych umów, zawarła te umowy. Niewiarygodne z przyczyn wcześniej omówionych były natomiast twierdzenia powódki, że podpisując umowę z dnia 8 lutego 2001 r. działała pod wpływem błędu i okoliczności tej powódka w żaden sposób nie wykazała. Nadto powódka nie wykazała, aby w ogóle, a nadto w trybie i terminie przewidzianym w art. 84 k.c. w zw. z art. 88 k.c. złożyła oświadczenie o uchyleniu się od skutków oświadczenia złożonego pod wpływem błędu i aby pozwany składając wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego i dalej je prowadząc o tym miał wiedzę. Na żadnym etapie postępowania powódka nie przedstawiła też dowodu spłaty w całości spornych zobowiązań wobec pozwanego przed postępowaniem egzekucyjnym. Powódka wskazała, że spłaciła kwotę 30.000 zł, jednak sama przyznała, że spłata ta dotyczyła innego kredytu niż z dnia 8 lutego 2001 r., tj. kredytu zaciągniętego wcześniej, na kwotę 35.000 zł. Gołosłowne były też jej twierdzenia co do tego, że w 2009 r. pozwany Bank miał oświadczyć wobec powódki na piśmie, że z umowy z dnia 8 lutego 2001 r. nie będzie dochodził od powódki żadnych roszczeń. Z kolei oświadczeniem Banku z dnia 15 lutego 2002 r. o wyrażeniu zgody na wykreślenie z księgi wieczystej nr KW (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Gnieźnie

hipoteki wpisanej pod pozycją 3 w kwocie 22.880 zł oraz hipoteki wpisanej pod pozycją 4 w kwocie 35.000 zł, nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, gdyż hipoteki te, jak wynika z zeznań samej powódki, zabezpieczały inne kredyty udzielone przez ten Bank, tj. na kwoty 22.880 zł i 35.000 zł, na podstawie innych umów niż z dnia 8 lutego 2001 r. i z dnia 19 grudnia 2001 r.

Nadmienić trzeba, że do roszczenia powódki o zapłatę zadośćuczynienia w zakresie związanym z naruszeniem dobra w postaci zdrowia, mogą mieć też zastosowanie art. 444 § 1 k.c. i art. 445 k.c. w zw. z art. 415 i 416 k.c., które stanowią, że w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty, a nadto sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Ogólnymi przesłankami odpowiedzialności deliktowej zgodnie z przepisem art. 415 k.c. są: szkoda (majątkowa lub niemajątkowa), wina sprawcy, bezprawność czynu, a także związek przyczynowo – skutkowy pomiędzy szkodą a czynem zobowiązanego. Jak wskazano powyżej, powódka nie wykazała jednak, aby na skutek działania pozwanego nastąpił u niej rozstrój zdrowia. Nadto działania pozwanego nie mogą zostać uznane za bezprawne, z przyczyn już omówionych.

Pozwany podniósł nadto zarzut przedawnienia roszczenia powódki. Roszczenie powódki jest jednak bezzasadne z przyczyn już omówionych, dlatego zarzut ten nie miał ostatecznie decydującego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Przedawnienie roszczeń opartych na art. 448 k.c. i art. 415 k.c. reguluje obecnie art. 442¹ k.c., który stanowi, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę (§1). Jeżeli szkoda wynikła ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (§2). W razie wyrządzenia szkody na osobie, przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (§3).

Przepis art. 442¹ wprowadzony został do kodeksu cywilnego ustawą z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 80, poz. 538), ze skutkiem od dnia 10 sierpnia 2007 r. Dokonana zmiana polegała na uchyleniu wcześniej obowiązującego przepisu art. 442 i wprowadzeniu nowej regulacji prawnej, ujętej w postaci art. 442¹. Ustawa zmieniająca kodeks cywilny, uchylająca art. 442 k.c. i dodająca art. 442¹ k.c. weszła w życie w dniu 10 sierpnia 2007 r. W art. 2 ustawy zmieniającej ustawodawca zawarł regułę intertemporalną przewidującą, że do roszczeń, o których mowa w art. 1 ustawy zmieniającej (a więc roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym zarówno na osobie, jak i w mieniu) powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy, a według przepisów dotychczasowych w tym dniu (czyli w dniu 10 sierpnia 2007 r.) jeszcze nie przedawnionych, stosuje się przepisy art. 442¹ k.c., czyli przepisy nowe. W razie zatem wytoczenia przez poszkodowanego po dniu wprowadzenia do kodeksu cywilnego art. 442¹ k.c. powództwa o naprawienie szkody na osobie wyrządzonej czynem niedozwolonym, który miał miejsce przed dniem 10 sierpnia 2007 r., sąd, w przypadku podniesienia przez pozwanego zarzutu przedawnienia tego roszczenia, zobligowany jest do oceny, czy w dniu wejścia w życie art. 442¹ k.c. roszczenie było przedawnione w świetle art. 442 k.c., bo to jest "przepis dotychczasowy", o którym mowa w art. 2 ustawy zmieniającej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2014 r., sygn. akt II CSK 745/13, Lex nr 1544225).

Art. 442 k.c. stanowił w § 1, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulegało przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym wypadku roszczenie przedawniało się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę. Z kolei jeżeli szkoda wynikła ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulegało przedawnieniu z upływem lat dziesięciu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (§2).

Jak wynika z ustaleń faktycznych, stan zdrowia powódki, w którym upatruje szkody, tj. nerwowość, płaczliwość, pogorszenie relacji z osobami bliskimi (poza choroba nowotworową), ma miejsce od około 10 lat, a konflikty z M. i G. Ł. na tle nieruchomości od 2005 r. W sprawie ma zatem zastawanie art. 442¹ k.c., gdyż przed wejściem w życie tego przepisu roszczenia powódki z tym związane nie byłyby przedawnione. Rację ma natomiast pozwany (abstrahując od bezzasadności roszczeń powódki z przyczyn wyżej wskazanych), że w chwili złożenia pozwu roszczenia powódki z tym związane były przedawnione. Pozew został złożony w dniu 8 października 2015 r. Tymczasem powódka wiedziała już o szkodzie, której naprawy się domaga, jak i wiązała jej powstanie z działaniami pozwanego związanymi z postępowaniem egzekucyjnym, poza choroba nowotworową, od ponad 10 lat.

Roszczenie nie jest natomiast przedawnione w odniesieniu do szkody związanej z chorobą nowotworową, co do której jednak, jak wskazano powyżej, powódka nie wykazała, aby pozwany ponosił w tym zakresie jakąkolwiek odpowiedzialność.

Mając na uwadze całokształt rozważań, Sąd powództwo oddalił.

W punkcie 2 wyroku Sąd na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił do obciążenia powódki kosztami procesu. Powódka została zwolniona w całości od kosztów sądowych ze względu na swoją trudną sytuację życiową i finansową. Powódka nie pracuje, opiekuje się schorowaną matką, za co otrzymuje 520 zł dodatku opiekuńczego, a matka powódki otrzymuje około 1.040 zł renty rolniczej. Ta trudna sytuacja materialna, wraz z sytuacją zdrowotną powódki, uzasadniają na podstawie zasad słuszności nieobciążenie powódki kosztami procesu.

Sąd na podstawie § 19 w zw. § 6 pkt 7 w zw. z art. § 2 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w punkcie 3 wyroku przyznał ze środków Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu na rzecz adwokata W. G. kwotę 8.856 zł brutto (7.200 zł powiększoną o podatek VAT) tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu. Ww. rozporządzenie miało w sprawie zastosowanie, z uwagi na wniesienie pozwu w dniu 8 października 2015 r. oraz §21 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

SSO Agnieszka Śliwa